

ՔԱՆԱՍՏԵՂԾԱԿԱՆ

Ս Ա Մ Ա Ր Ո Ւ Ն Ի Ն

ԱՐԹՈՒՆ ՎԱՐՊԱԳՅՈՅԻՆ

Յոգնած ու ծարաւ,
 Ջրրհորին առջեւ
 Յիսուս կանգ առաւ :
 Կին մը աչքն իրեն, մեղմով կը հանէր
 Դոյլը ջրրհորէն :
 Զիթենինները արծաթ լրուութեամբ կը շքնչէին խոր,
 Պահն էր արեւի մեծ արիւնումին :
 Երկինքն անեզուկ զերթ մեծղի զանգակ,
 Կը տաղաւարէր բլուր ու ծորակ :
 Հեռուն, շատ հեռուն,
 Երկինքը խածնող զոյգ սարակներու փէշերուն վըրայ,
 Հովին ու իր հօտ :
 Ճամբան՝ մեռած օժ՝ կ'իյնար լեռան շուրջ :
 Աւելի անդին քէնոտ կը խոկար Սիւզէմը փարթամ,
 Տըւած իր կըռնակ Գարիգին լեռան :

Յոգնած ու ծարաւ,
 Ջրրհորին առջեւ
 Յիսուս կանգ առաւ :
 Իր դէմքին վըրայ, խոնջէնք ու փռշի,
 Եւ աչքերուն մէջ տակաւ հեռացող
 Ու անհորիզոն խորունկ երկինքներ :
 Կը նայի կընող,
 Եւ կը խընդրէ ջուր :
 Ջայնը Յիսուսին, լըծին մէջ ինկող աստղի մը նըման
 Փըշուր առ փրշուր կ'իջնէ անկէ ներս,
 Ծընելով հազար ալիքներ լոյսի,
 Եւ շրջանակներ, մըթին, անորոշ զգացումներու .
 Կը սահի յուշիկ դոյլն անոր ձեռքէն :

Ջրրհորին եզերք մինակ են անոնք,
 Լըքուած դոյլին հետ :
 — Դուն քանի՞ անգամ մարդոց սիրտն ի վար
 Դոյլ արծակեցիր, ո՞վ Սամարուհի,
 Եւ ամէն անգամ ջուրի փոխարէն
 Գըտար ափ մը տիղմ :
 Կինը չի գիտեր թէ լոյսն այդ ծայնին,
 Ինչո՞ւ մութերուն մէջ իր կը սուզի .
 Ո՞վ է անսովոր ճամբորդն այս յոգնած,
 Անսովոր ծայնով եւ աչքներով,
 Ինչպէս հարցուցած են կիներ բոլոր, ամէն անգամ որ

Կապոյտ բոցին դէմ վազած է հոգին,
Անհուն պատրանքով :

Բայց քաղցր է Յիսուս,
Իր նայուածքին մէջ կը վարձատրուին,
Անդարծ, խորտակուած տարիներն բոլոր
Սամարուհիին .

Որուն սրբտին մէջ, կ'իրանայ յանկարծ
Երկինքներու չափ խոր ու անանուն
Կայլակը ոսկի, կայլակը կրրակ,
Երազն անաւարտ, բայց միշտ անյագուրդ,
Եւ միշտ վըրիպած, զգացումներէն ամենէն մեծին :

— Մարգարէ մը դուն կը թըւիս ինծի,
Ո՛վ օտարական,
Եւ քու խօսքերուդ հայելիին մէջ կը մեռնին դարեր,
Կ'ապրի ապագան .
Երկիրը երբեք չէր եղած մօտիկ
Երկնքին այսքան :

— Երկինքը մօտ է, երբ սիրտը մարդուն
Կարենայ լեցուիլ այս դռնի նրման .
Մարդու ձեռքին մէջ դարերու շղթան
Անդու կ'երկարի,
Բայց երկիրն աւա՛ղ, չիջնէր երկնքի անհուն ջրհորին .
Ծարաւ են մարդիկ,
Ծարաւ Աստուծոյ, երկնքին, սիրոյ :

— Բայց ի՞նչ է սէրը .
Որ օրօրոցէն մինչեւ գերեզման
Վերջալոյսի պէս մեր մէջ կ'արիւնի :
— Ան զոհն է անհուն մարդուն, Աստուծոյ,
Եւ վախճան չունի .
Թելերովն անոր մարդը կ'առնչուի իր նրմաներուն,
Եւ իր մատներու ներքեւ կը հիւսուին
Անտես առէջները ժամանակին .
Իրմով կը խօսին աստղերն աստղերու,
Երկինքը՝ երկրին .
Իր շողերուն մէջ կը բանան թերթեր,
Ծաղիկն ու հոգին :
Իրեն կը յառին նայուածքը մանկան,
Աչերը կրնոջ .
Եւ իր անհունին վրայ կը ճօճի
Զերթ ոսկի բուրվառ սիրտը մայրերուն,
Ու իր ակօսով կը հոսի Աստուած
Երկինքէն երկիր :
Սէրը մարմնացեալ Աստուածն է մեր մէջ . . . :

Պահը կ'ընթանար,
Կախուող շուքերու թեւերուն վրայ,
Եւ կը հասուննար շրջավայրին մէջ եւ հոգիներուն,

Բան մը անծանօթ :
 Կինը տարուած էր .
 Մոռցած ժամանակ, եւ մոռցած իր դրոյլ,
 Անյազ կ'ունկընդէր :
 Իր հոգիին մէջ կը ճարճատէին զղեակներ կաւէ,
 Երկինքները հին .
 Իսկ ինքը կարծես նոր շինուած տուն մ'էր
 Բացուած դարպասով :
 Լըռած էր Յիսուս,
 Յառած իր նայուածք լերան խոնարհած արեւու գնդին .
 Յետոյ քաղցրօրէն նայելով կընոջ՝
 Կ'առնէ հըրաժեշտ .
 Իր դէմքին վրայ, կը շարժէր թեւը մութին ու լոյսին . . . :

Իրիկնամուտ էր ,
 Կը լայննար շուրջ լեռներու կողքին .
 Կինը մոռցած էր , ժամանակն ու ջուր ,
 Անծանօթ մատներն իր հոգիին մէջ
 Կը հնչեցնէին կարծես անընդհատ
 Դարերով լըռած հազար զանգակներ :
 Պերկոյեան մէջ Յիսուս կը հալէր ,
 Մահուան ընթացող ճառագայթի պէս :
 Կինը երազուն մօտեցաւ դոյլին ,
 Եւ զայն հորին մէջ կախեց անտարբեր ,
 Ա՛հ, ուշ էր արդէն ,
 Արեւը հեռուն գերթ մորթուած թըռչուն
 Կը մնունէր քիչ քիչ .
 Ամէն ինչ փոխուած կը թըւէր իր մէջ , կը թըւէր իր շուրջ :
 Հեռացող աղուոր այդ Գալիլեացին ,
 Իր ոսկի դոյլով ,
 Առած էր իրմէն ինչ որ ինք ունէր :

* * *

Երեք շաբաթ վերջ ,
 Նոյն ջրհորին մօտ, իրիկնամուտին,
 Անցորդ մը գուժեց
 Սամարուհիին ,
 Թէ Սուրբ Քաղաքի մէջ , խաչին վըրայ ,
 Մեռած էր աղուոր ու երկտասարդ այն Գալիլեացին :
 Կանեփը դոյլին մէկէն դարձաւ քար ,
 Եւ մընաց կախուած ջուրերուն վերեւ :
 Դարձուց աչքերը ,
 Կաթիլ մը արցունք , հեղուկ իր հոգին ,
 Մէկ հատիկ անկեղծ արցունքն այդ կընոջ ,
 Յիսուսին համար կ'իյնար ջուրին ծոց :

ԵՂԻՎԱՐԴ

